

Castell de les Espases

Esparreguera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Cim de les Espases
Emplaçament Camí d'accés a Sant Salvador de les Espases des de la Puda.

Coordenades:

Latitud: 41.57904
Longitud: 1.88421
UTM Est (X): 406986
UTM Nord (Y): 4603640

Classificació

Número de fitxa 08076 - 65
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval
Segle X
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Està en gran part enrunat i cobert de vegetació.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN: R-I-51-0005470
Número de registre 823-MH
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPAC 918
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Privada

Titular: 08075A00300001

Fitxes associades:

Sant Salvador de les Espases

Font de l'ermita de Sant Salvador de les Espases.

Geòtop de les discordances progressives de Sant Salvador de les Espases

PEIN Montserrat-Sant Salvador de les Espases

Autoria de la fitxa ArqueoCat SL- Josefa Huertas i Natalia Salazar

Data de registre de la fitxa: dl., 05/05/2008 - 02:00

Autoria de la darrera revisió: OPC

Data de la darrera revisió: dl., 30/03/2026 - 11:26

Descripció

Del castell de les Espases resten vestigis molt escassos: l'edificació del conjunt té la forma d'una T majúscula.

En el braç llarg de la T estroba la capella i la cisterna, i en el travesser una sala al mig, el menjador a l'esquerra, i la cuina a la dreta, amb una cambra sota d'ella. La cisterna, oberta a pic en la pudinga i d'uns 4 m de fondària, proporciona aigua que actualment s'extreu per mitjà d'una bomba. També es poden veure encara les restes d'una torre de planta circular, de la qual només es conserva la fonamentació de l'estructura recolzada a la roca.

Els murs que resten visibles estan construïts amb petits carreus lligats amb morter de calç, tipus de parament que s'adiu amb el patró arquitectònic de l'Alta Edat Mitjana.

Història

Les referències més antigues del castell aportades per la documentació escrita es remunten a l'any 985.

S'ha dit que en un origen el castell de les Espases hauria estat més important que el castell d'Esparraguera, argument que es desprèn de la seva posició a l'hora de ser citat primer quan s'esmenten els dos castells. Quan en Guillem, de l'estirp dels Gurb-Queralt, els adquireix per separat, ambdós castells passen a formar una unitat territorial. No és fins a finals del segle XII que s'inverteix l'ordre, i en la documentació es troben referències als senyors d'Esparraguera sense esmentar l'antic castell de les Espases. Aquest només es trobarà en documents on hi ha el tractament de transmissió de senyoria o d'encomanament i sempre després del castell d'Esparraguera. Una vegada mort Guillem d'Esparraguera, l'any 993, el bisbe Arnulf amb la seva canònica bescanvià amb Sendred de Gurb els castells de les Espases i d'Esparraguera per l'alou de Sant Boi de Lluçanès. En endavant els Gurb-Queralt serien senyors de les Espases i d'Esparraguera, fins que a la fi del segle XII pervingué als Cardona, que hi tingueren com a feudatari a Ramon de Guàrdia i posteriorment el seu fill, Guillem de Claramunt.

Al començament del segle XIV els castells foren venuts i anaren a parar a diferents mans fins que el 1351 els adquirí el monestir de Montserrat, que en conservà la senyoria fins el 1836.

Bibliografia

CATALÀ, P. (1983). " Castell de Les Espases". Baix Llobregat, Esparreguera. Inventari del Patrimoni Arquitectònic.

CATALÀ, P.; BRASÓ, M. (1967). *Els castells catalans*, vol. I, pp. 401-407.

PAGÈS, M. (1992). *Art romànic i feudalisme al Baix Llobregat*, pp .431-448.

PAGÈS, M. (1992). "Sant Salvador de les Espases", *Catalunya romànica*, vol.XX: El Barcelonès, el Baix Llobregat, el Maresme, pp. 359-360.

SOLÀ, J. (1929). *Història de Sant Salvador de les Espases*.

VALLS, O. (1961). *La Vila d'Esparreguera i el seu terme*.

VILA, G. (2003). *Carta Arqueològica del Municipi d'Esparreguera*. Ajuntament d'Esparreguera, inèdita.

Enllaços d'interès:

[Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Enciclopèdia catalana_Castell de les Espases](#)

